

Ο Μ Ι Λ Ι Α
ΤΗΣ Α.Θ.ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
κ.κ. Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Υ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΩ
ΘΕΙΑΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ-ΕΓΚΑΙΝΙΑ
ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΠΟΝΤΓΚΟΡΙΤΣΑ
(7 Ὀκτωβρίου 2013)

Ἐξοχώτατε κύριε Filip Vujanović, Πρόεδρε τοῦ Μαυροβουνίου,
Μακαριώτατε ἀδελφὲ Πατριάρχα τῶν Σέρβων κύριε Εἰρηναῖε,
Μακαριώτατοι Προκαθήμενοι καὶ Ἱερώτατοι ἐκπρόσωποι τῶν
κατὰ τόπους ἀδελφῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν,
Ἱερώτατε Μητροπολίτα Μαυροβουνίου καὶ Παραθαλασσίας κύριε
Ἀμφιλόχιε,
Ἐξοχώτατοι κ. Πρέσβεις,
Εὐλογημένοι Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ τοῦ Μαυροβουνίου, τέκνα
τῆς Ἐκκλησίας ἡγαπημένα,

«Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ Κυρίου καὶ τίς στήσεται ἐν τόπῳ
ἀγίῳ αὐτοῦ; Ἀθῶος χερσὶ καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ, ὃς οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ
ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ οὐκ ὤμοσεν ἐπὶ δόλῳ τῷ πλησίον αὐτοῦ»
(Ψαλμ. 23, 3-4), προφητεύει διὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν ἐπικαίρως ὁ
ἱερός Ψαλμωδός.

Πλήρεις ἀληθῶς χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως πνευματικῆς ἰστάμεθα
καὶ ἡμεῖς τὴν ἱστορικὴν ταύτην στιγμὴν ἐν τόπῳ ἀγίῳ τοῦ Κυρίου, καὶ
ἐγκαινιάζομεν ἢ ἡμετέρα Μετριότης καὶ οἱ παρόντες συναδελφοὶ
Προκαθήμενοι τῶν ἀδελφῶν ἀγίων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν μετὰ τῶν
σεβασμίῳν περὶ ἡμᾶς Ἱεραρχῶν τὸν πάνσεπτον τοῦτον καὶ
περικαλλέστατον Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, τοῦ ὁποίου
τὸν θεμέλιον λίθον εἶχε τὴν εὐλογίαν νὰ καταθέσῃ ἢ ἡμετέρα Μετριότης
πρὸ τινῶν ἐτῶν.

Ἡ χαρὰ ἡμῶν πάντων πολλαπλασιάζεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι,
εὐρισκόμενοι ἐνταῦθα, συνεορτάζομεν καὶ τὴν χιλιοστήν
ἑπτακοσιοστήν ἐπέτειον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως ὑπὸ τοῦ Μεγάλου
Κωνσταντίνου τοῦ γνωστοῦ Διατάγματος τῶν Μεδιολάνων, διὰ τοῦ

ὁποίου ἐπετράπη ἡ χριστιανικὴ πίστις καὶ λατρεία καὶ καθιερώθη διὰ πρῶτην φοράν ἢ ἐλευθέρᾳ ἄσκησις τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων τῶν χριστιανῶν.

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ δὲν εἶναι ἀπλῶς μία τελετὴ. Εἶναι ἐπίκλησις καὶ ἐγκατοίκησις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τὸν ἀφιερωθέντα εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ οἶκον. Ἐφεξῆς εἰς τὸν Ναὸν τοῦτον τὸ Ἅγιον Πνεῦμα θὰ τελῇ τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, θὰ ἀγιάζη τοὺς πιστοὺς, θὰ συνδέη τοὺς ζῶντας μετὰ τῶν κεκοιμημένων καὶ θὰ συγκεντρώνη τοὺς πιστοὺς εἰς κοινὰς προσευχάς, κοινήν λατρείαν καὶ κοινὰ αἰτήματα. Μᾶς ἔχει βεβαιώσει ὁ Κύριος ὅτι ὅπου εἶναι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ Ὄνομά Του, ἐκεῖ εἶναι καὶ Αὐτὸς ἐν μέσῳ αὐτῶν. Ἐπιπλέον, «ὁ καὶ δυοὶ καὶ τρισὶ συμφωνοῦσιν ἐπὶ τῷ Ὄνοματί Του τὰς αἰτήσεις παρέχειν ἐπαγγειλάμενος» (Εὐχὴ Γ΄ Ἀντιφώνου Θείας Λειτουργίας Ἱεροῦ Χρυσοστόμου) εἶναι ὁ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἱεουργῶν καὶ τελεσιουργῶν καὶ καθαγιάζων τὸν ἄρτον καὶ τὸν οἶνον καὶ μεταβάλλον τὰ δῶρα ταῦτα τῆς συντηρήσεως τῆς ἐμβίου ζωῆς εἰς Σῶμα καὶ Αἷμα Αὐτοῦ, μεταλαμβάνομενον «εἰς ἴασιν καὶ κάθαρσιν καὶ φωτισμὸν καὶ φυλακτήριον καὶ σωτηρίαν καὶ ἁγιασμὸν ψυχῆς καὶ σώματος.... εἰς ἐφόδιον ζωῆς αἰωνίου καὶ εἰς ἀπολογία ἐυπρόσδεκτον τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος» Αὐτοῦ, ἀλλοίμονον «μὴ εἰς κρίμα ἢ εἰς κατάκριμα» (Ἀκολουθία Θείας Μεταλήψεως).

Μεγάλῃ, λοιπόν, εἶναι ἡ σημασία τῶν ἐγκαινίων τοῦ Ναοῦ, διότι διὰ τῆς Θείας Λειτουργίας καὶ τῶν ἐν αὐτῷ τελουμένων ἐξασφαλίζομεν τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀνὰ μέσον ἡμῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ εἶναι πάντοτε εὐεργετικὴ, διὰ τοῦ Ναοῦ ἐφέλκουμεν τὴν εὐεργετικὴν ἀκτινοβολίαν καὶ δρᾶσιν τοῦ Θεοῦ πρὸς ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς.

Εὐρισκόμενοι εἰς τὸ ἱερὸν καὶ μαρτυρικὸν τοῦτο ἔδαφος καὶ καθαγιάζοντες τὸν Ἱερὸν τοῦτον Ναὸν ἐπικαλούμεθα τὴν πρεσβείαν τῶν τοπικῶν μεγάλων Ὁρθοδόξων φωστήρων Ἁγίων Πέτρου Τσετίνσκι καὶ Βασιλείου τοῦ θαυματουργοῦ καὶ προστάτου τοῦ Μαυροβουνίου, τῶν νεομαρτύρων τῆς Πρεβλάκα καὶ τοῦ Μομίσιτσκι, καὶ διδασκόμεθα ἐκ τῆς πλήρους ἀφιερώσεως αὐτῶν εἰς τὸν Κύριον καὶ ἐκ τῶν ἀσκητικῶν παλαισμάτων αὐτῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἠγίασαν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸν χῶρον, τὰ σπήλαια καὶ τοὺς λόφους τῆς εὐλογημένης ταύτης Χώρας, ἢ ὁποία μαρτυρεῖ τῷ κόσμῳ τὴν δόξαν τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Θεανθρώπου.

Ὁ ἐγκαινιζόμενος Ναὸς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἀποτελεῖ τῷ ὄντι τὸ σὺμβολὸν τῆς πνευματικῆς ἀναστάσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ τόπου τούτου, ἢ ὁποία μετὰ τὰς δοκιμασίας

τοῦ Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου κατέστη φωτοδότις τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐλπίδος δι' ὀλόκληρον τὸν λαόν.

Πρὸς τούτοις, δοξάζομεν καὶ εὐχαριστοῦμεν τῷ Κυρίῳ, διότι ἐνέπνευσε τὸν Μέγαν Κωνσταντῖνον νὰ ἐκδώσῃ τὸ Διάταγμα τῶν Μεδιολάνων καὶ οὕτω νὰ καταπαύσῃ τοὺς διωγμοὺς τῶν χριστιανῶν. Ἄτυχῶς, παρὰ τὴν πάροδον ἔκτοτε τόσων αἰώνων ἐξακολουθοῦν εἰσέτι νὰ γίνονται εἰς διαφόρους τόπους ὑπὸ τῶν φανατικῶν ὁμάδων καταστροφαὶ Ἱερῶν Ναῶν, χριστιανικῶν μνημείων, Ἱερῶν Μονῶν καὶ ἄλλων Ἱερῶν τόπων. Ἡ εὐρύτερα δὲ περιοχή τῶν Βαλκανίων χθές, καὶ σήμερον ἡ Μέση Ἀνατολή, καθίστανται μάρτυρες πολλῶν καταστροφικῶν ἐπιδρομῶν ἐναντίον Ἱερῶν Ναῶν καὶ ἄλλων καθιδρυμάτων τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Ἡ Ὁρθοδοξία, ὡς γνωστόν, οὐδέποτε ἐπεχείρησε νὰ ἐπιβληθῇ ἐπὶ τῶν ἀλλοθρήσκων διὰ τῆς βίας. Ἐπολεμήθη, κατεδιώχθη, ἀλλὰ οὐδέποτε κατεδιώξέ τινα λόγῳ τῶν θρησκευτικῶν του πεποιθήσεων. Πολλάκις ἐδιώχθη, καὶ σήμερον διώκεται εἰς ὠρισμένας χώρας, ἀλλὰ δὲν ἀνταποδίδει τὰ πλήγματα. Καλεῖ ὅλους εἰς ἐνότητα ἐν Χριστῷ, διότι εἰς τὴν καρδίαν τῆς ἤχου καὶ «ἐποίησαν μονήν» οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου προσευχομένου ἐν Γεθσημανῇ πρὸ τοῦ Πάθους «ἵνα ὦσιν ἐν πάντες». Μάλιστα δὲ οἱ Ἅγιοι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐκ πνευματικῆς πείρας μᾶς διαβεβαιώνουν ὅτι διὰ νὰ σωθῇ ὁ χριστιανὸς πρέπει νὰ θέλῃ τὴν σωτηρίαν ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἀκριβῶς καὶ ὁ Κύριός μας «πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν» (Ἀκολουθία Θείας Μεταλήψεως).

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ εἶναι πρόσκλησις πρὸς ἐνότητα, διότι ἐν τῷ Ναῷ ἀπαγγέλλομεν τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεώς μας, διὰ τοῦ ὁποίου διακηρύσσομεν ὅτι πιστεύομεν «εἰς μίαν, ἀγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν». Δὲν εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν οὐδενὸς νὰ συνιστᾷ δευτέραν καὶ τρίτην Ἐκκλησίαν. Κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Ὅποιος εἶναι Εἷς καὶ Μοναδικός. Ὅπως δὲ μία κεφαλὴ δὲν δύναται νὰ ἀνήκῃ εἰς δύο σώματα, οὔτε καὶ ὁ Χριστὸς εἶναι κεφαλὴ δύο ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ. Διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία δὲν συνιστᾶται διὰ τῆς θελήσεως κάποιων ἀνθρώπων. Δὲν εἶναι σύλλογος ἢ κοσμικὴ ἔνωσις προσώπων, ἢ ὁποία λαμβάνει ὑπαρξιν διὰ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Καταστατικοῦ τῆς ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων. Εἶναι θεανθρωπίνη ὑπαρξις, ἢ ὁποία ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ καὶ κυβερνᾶται ὑπὸ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν διαδόχων αὐτῶν καὶ ὄχι ἀπὸ ὁποιοδήποτε συγκεντρώσει πέριξ ἑαυτοῦ ὠρισμένους ὁπαδοὺς καὶ ὀνομάσει τὴν ὀργάνωσιν αὐτῶν «ἐκκλησίαν».

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἰς τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως

θεοπνεύστως ὀνομάζεται καὶ εἶναι «καθολικὴ», ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι περιλαμβάνει δυνάμει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Καλεῖ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐνσωματωθοῦν εἰς αὐτὴν ἢ, κατὰ τὴν διατύπωσιν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, νὰ ἐγκεντρισθοῦν εἰς τὴν καλλιέλαιον, τὸν Χριστόν, ἵνα λάβουν ἐξ αὐτῆς ζωὴν καὶ φέρουν καρπὸν. Χωρὶς ἐνσωμάτωσιν εἰς τὸν Χριστόν, τὴν καλλιέλαιον, δὲν εἶναι δυνατὸν ὁ ἄνθρωπος νὰ φέρῃ τοὺς καρποὺς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἡ κατὰ θεῖαν εὐδοκίαν παρουσία κατὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ τούτου ἡμῶν τῶν Προκαθημένων καὶ τῶν ἀντιπροσώπων πλείστων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἀποτελεῖ ἰδιαιτέραν εὐλογίαν καὶ ἐπιβεβαιώνει τὴν εὐνοίαν καὶ ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς χριστιανοὺς τοῦ λίαν ἠγαπημένου ἡμῖν Μαυροβουνίου.

Ἡ παρουσία, λοιπόν, ὅλων ἡμῶν ἀποτελεῖ τὴν φανέρωσιν τῆς πραγματικῆς ἐνότητος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Εἴμεθα ὅλοι συνηγμένοι, ἀνεξαρτήτως φυλῆς καὶ γλώσσης, καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι αἰσθανόμεθα ἐν Χριστῷ ἠνωμένοι, μὴ διακρίνοντες, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, ἰουδαῖον καὶ ἔλληνα, βάρβαρον, σκύθην, δοῦλον, ἐλεύθερον, ἄρσεν καὶ θῆλυ, ἀλλὰ πάντες εἴμεθα ἐν Χριστῷ ἓν. Ἐὰν οἱ συνάνθρωποι ἡμῶν ἠκολούθουν τὸ παράδειγμά μας, δὲν θὰ ὑπῆρχον εἰς τὴν γῆν ἀντιθέσεις καὶ πόλεμοι, εἰς δὲ τὴν Ἐκκλησίαν σχίσματα καὶ διαιρέσεις.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι διὰ λόγους σημαντικοὺς ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως, χρωμένη κανονικῶς δικαιοσύνη καὶ χρέει καὶ ἀκριβεῖα, ἐχορήγησε τὴν αὐτοκεφαλίαν καὶ τὴν αὐτονομίαν εἰς πολλὰς τῶν Ἐπαρχιῶν καὶ μὴ αὐτῆς. Διὰ τὴν χορήγησιν ὅμως ταύτην ὀφείλει νὰ τηρῆται ἐκάστοτε ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ τῆς παγιωθείσης πρακτικῆς διαδικασίας. Δὲν εἶναι ἐπιτρεπτόν, ἀντιθέτως εἶναι κατακριτέον καὶ μὴ ἀποδεκτόν, νὰ αὐτοανακηρύσσεται ποιά τις τοπικὴ Ἐκκλησία εἰς αὐτοκέφαλον.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, κρίνομεν ὀρθὸν καὶ δίκαιον, νὰ ὑπομνήσωμεν πρὸς ἑαυτοὺς καὶ πρὸς ἀλλήλους, καὶ πρὸς πάντας, τοὺς πάντοτε ἐπικαίρους καὶ συγχρόνως καταλυτικοὺς λόγους ἀφ' ἑνὸς μὲν τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου: «Οὐδὲν οὕτως Ἐκκλησίαν δυνήσεται διαιρεῖν, ὡς φιλαρχία· οὐδὲν οὕτω παροξύνει τὸν Θεόν, ὡς τὸ Ἐκκλησίαν διαιρεθῆναι. [...] Οὐδὲ μαρτυρίου αἷμα ταύτην δύνασθαι ἐξαλείφειν τὴν ἁμαρτίαν. [...] Οὐκ ἔστιν αὕτη ἐλάττων ἢ βλάβη τῆς παρὰ ἐχθρῶν, ἀλλὰ πολὺ μείζων» (Εἰς Ἐφεσίους ΙΑ', P.G. 62, 85), ἀφ' ἑτέρου δὲ Βασιλείου τοῦ Μεγάλου: «Τραύματα μὲν οὖν ἔστι τὰ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ σχίσματα· μώλωπες δέ, αἱ ὕπουλοι καρδίαι· φλεγμονὴ δέ, ἔπαρσις ψυχῆς ἐξ ἀλόγου οἰήσεως ὀγκουμένης, καὶ διὰ τοῦτο ἐπαιρομένης κατὰ τῆς

γνώσεως τοῦ Χριστοῦ» (Εἰς τὸν Προφήτην Ἡσαΐαν, Κεφ. 1, P.G. 30,148C).

Ἀδελφοὶ ἀγαπητοὶ καὶ τέκνα εὐλογημένα ἐν Χριστῷ,

Ἐγκαινιάζομεν σήμερον. Καὶ εἰς τὸν ἑορτασμὸν τοῦτον τῆς ἐν σοφίᾳ δημιουργηθείσης γῆς, τὴν ὁποίαν οἰκοῦμεν τὰ ἔμβια ὄντα μὲ κορωνίδα τὸν ἄνθρωπον, καὶ τῆς ἐτοιμασίας ἐν συνέσει τῶν οὐρανῶν, τῆς μελλούσης αἰωνίου ζωῆς, τὴν ὁποίαν προσδοκῶμεν, πρέπει νὰ ἐπικεντρώσωμεν τὴν προσοχήν μας.

Τελοῦμεν τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἐπιγείου Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως εἰς τὴν Ποντοκόριτσα, ὁ ὁποῖος σήμερον «τὴν καλὴν ἀλλοίωσιν ἀλλοιοῦται» καὶ καθίσταται «λιμὴν χειμαζομένων, ἰατρεῖον παθῶν, καταφυγὴ ἀσθενῶν», «εἰς κυβέρνησιν βίου, εἰς ἀγαθῆς πολιτείας κατόρθωσιν, εἰς ἐκπλήρωσιν πάσης δικαιοσύνης».

Ταυτοχρόνως, τιμῶμεν τὸν Ἅγιον Κωνσταντῖνον, ὁ ὁποῖος πρὸ δεκαεπτὰ αἰῶνων ἀνήγειρε καὶ ἐνεκαινίασε τὸν πρῶτον Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ἀναστάσεως, τὸν εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους οἰκοδομηθέντα. Εἶναι ἀξιοσημεῖωτος ἀσφαλῶς ἡ σύμπτωση αὕτη. Τὸ ἔργον τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, τὸ ὁποῖον ἤρχισε διὰ τοῦ Διατάγματος τῶν Μεδιολάνων καὶ συνεχίσθη διὰ τῆς ἀνεγέρσεως ἐν Ἱεροσολύμοις τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, ἐξακολουθεῖ καρποφοροῦν καὶ παράγει ἕνα νέον Ναὸν τῆς Ἀναστάσεως εἰς Ποντοκόριτσα. Εὐχαριστοῦμεν τὸν Ἅγιον καὶ δοξάζομεν τὸν Θεὸν διὰ τὴν μεγάλην αὐτὴν δωρεὰν Αὐτοῦ πρὸς τὸν εὐσεβῆ λαὸν τοῦ Μαυροβουνίου καὶ εὐχόμεθα ὅπως ὁ λαὸς οὗτος ὑπὸ τὴν πεφωτισμένην διαποίμανσιν τοῦ κατὰ πάντα ἀξίου Ἱερωτάτου ἀδελφοῦ Μητροπολίτου Μαυροβουνίου καὶ Παραθαλασσίας κυρίου Ἀμφιλοχίου ἀξιοποιήσῃ τὴν ἐκ τοῦ Ναοῦ τούτου ἐκχεομένην ἐπ' αὐτὸν Θεῖαν Χάριν καὶ ἀναδείξῃ νέους εὐλαβεῖς χριστιανούς καὶ ἁγίους.

Ἀδελφοί,

«Δεῦτε πόμα πίωμεν καινόν, οὐκ ἐκ πέτρας ἀγόνου τερατουργούμενον, ἀλλ' ἀφθαρσίας πηγὴν, ἐκ τάφου ὄμβρῆσαντος Χριστοῦ, ἐν ᾧ στερεοῦμεθα». Ἐν τῇ χαρᾷ, λοιπόν, τοῦ ἀναστασίμου τούτου πόματος, ἀπευθύνομεν θερμὸν ἀδελφικὸν χαιρετισμὸν πρὸς τὸν ἐν τιμῇ καὶ θυσιαστικῇ αὐταπαρνήσει κοσμοῦντα τὸν Θρόνον καὶ τὴν τοπικὴν κατὰ Σερβίαν καὶ Μαυροβούνιον Ἐκκλησίαν Μακαριώτατον ἀδελφὸν Πατριάρχην κύριον Εἰρηναῖον, τὸν ἄξιον διάδοχον τοῦ Ἁγίου

Πέτρου Cetinje Μητροπολίτην κύριον Ἀμφιλόχιον καὶ τοὺς συνεπισκόπους αὐτῷ ἀδελφοὺς Μπουντίμλε καὶ Νίκσιτς Ἰωαννίκιον, Μιλεσέβου Φιλάρετον, Ἐρζεγοβίνης καὶ Ζαχουμίου Γρηγόριον, τοὺς διακονοῦντας καὶ ὀρθοτομοῦντας τὸν Ὀρθόδοξον λόγον τῆς ἀληθείας εἰς τὴν εὐλογημένην ταύτην χώραν καὶ περιοχὴν. Ἰδιαίτερον χαιρετισμὸν ἀπευθύνομεν πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον Ράσκας καὶ Πριζρένης κύριον Θεοδόσιον, ὁ ὁποῖος ἠρωϊκῶς ἐργάζεται ἐν Κοσσυφοπεδίῳ, ἀντιμετωπίζων μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ὑπερανθρώπους δυσχερείας ἐξ οἰκείων καὶ τρίτων καὶ ξένων.

Εὐλογοῦμεν τὸν μαρτυρικὸν Ὀρθόδοξον λαὸν τοῦ Μαυρο-βουνίου καὶ ἀπευθύνομεν ἔκκλησιν πρὸς πάντας τοὺς διεθνεῖς καὶ τοπικοὺς παράγοντας νὰ συμβάλουν ὥστε ἡ Ὀρθόδοξος κανονικὴ τοπικὴ ἐνταῦθα Ἐκκλησία νὰ ἀπολαμβάνη ὅλα τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα καὶ τὰς ἐλευθερίας διὰ νὰ συνεχίζη ἀνεμποδίστως τὴν πνευματικὴν ἀποστολὴν καὶ τὸ σωτηριῶδες ἔργον αὐτῆς. Ἰδιαιτέρως ἀναμένομεν τὴν δημιουργίαν τῶν καταλλήλων καλυτέρων ἀσφαλῶς συνθηκῶν πρὸς ἐπιστροφὴν τῶν προσφύγων εἰς τὰς ἐστίας αὐτῶν καὶ ἐκφράζομεν τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ συνεχισθῇ ἡ ἀρξαμένη διαδικασία ἀνασυγκροτή-σεως καὶ ἀνακαινίσεως τῶν καταστραφεισῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ Ναῶν ἐν Κοσσυφοπεδίῳ.

Ἰδιαιτέρως ὑπογραμμίζομεν καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ἐν τῷ τομεῖ τούτῳ συνεργασίας τῶν Ἐκκλησιῶν Ὀρθοδόξου καὶ Ρωμαιοκαθολικῆς καὶ τῶν ἐκπροσώ-πων τῆς ἰσλαμικῆς κοινότητος, δεδομένου ὅτι ὅλοι διαβιοῦν ἐν τῇ αὐτῇ πατρῴᾳ γῆ καὶ ὅλοι ἔχουν εὐθύνην ἐνώπιον τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ ἵνα διαβιοῦν ἐν ἀλληλοσεβασμῷ καὶ ἀλληλοπεριχωρήσει. Αἱ πληγαὶ ἐκ τῆς ἐνόπλου συγκρούσεως πρὸ 14ετίας παραμέ-νουν εἰσέτι νωπαὶ καὶ ἐπώδυνοι καὶ δεῖον νὰ ἐπουλωθοῦν διὰ ἀμοιβαίας καλῆς θελήσεως καὶ συνεργασίας εἰς πάντας τοὺς τομεῖς, πρὸς εὐλογητὴν, ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἐλευθερίας τῆς θρησκείας καὶ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, συνύπαρξιν.

Μνημονεύοντες προσευχητικῶς καὶ τῶν ἀθῶων θυμάτων τῆς ἐν λόγῳ συγκρούσεως, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀγνοουμένων εἰσέτι, δέομεθα τοῦ Κυρίου ὅπως ἀνακουφίζη τὸν πόνον καὶ παρέχη τὴν θεῖαν παρηγορίαν εἰς τὰς οἰκογενεῖας τῶν.

Λέγομεν πάντα ταῦτα, παρακαλοῦντες ἑαυτοὺς καὶ ἀλλή-λους κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἐγκαινίων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως καὶ τοῦ ἑορτασμοῦ μιᾶς ἱστορικῆς ἐπετείου, τῆς ἐλευθερίας τῆς θρησκείας: Ἄς λάβωμεν τὸ μήνυμα καὶ ἄς τὸ κάνωμεν πρᾶξιν καθημερινήν.

Ὁ Ἐσταυρωμένος Κύριος ἀγαπᾷ τὸν παραπλανημένον σύγχρονον ἄνθρωπον, θέλει τὴν εὐτυχίαν του καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸν Γολγοθᾶν διὰ

τὴν σωτηρίαν του. Ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ Σταυροῦ, μὲ τὸν ἰδρῶτα τῆς μεγάλης ἀγωνίας καὶ μὲ τὸ θεῖον αἷμα τῶν πληγῶν Του ἐκπληρώνει τὸ ἔσχατον χρέος διὰ τὴν ἀλήθειαν, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν δικαιοσύνην τοῦ σύμπαντος κόσμου. Ὁ Σταυρὸς εἶναι ἡ ἐσταυρωμένη ἀγάπη. Εἶναι τὸ ἐν τούτῳ νίκα τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. Εἶναι τὸ προοίμιον τῆς «μιᾶς τῶν Σαββάτων». Ἄς μὴ λησμονῆται δὲ ὅτι «ὀλόκληρος ὁ χριστιανικὸς πολιτισμὸς θεμελιώθηκε στὴν θανάσιμη ἀγωνία ἐνὸς Ἐσταυρωμένου» (Χρ. Μαλεβίτσης). Μόνον μάτια γεμᾶτα δάκρυα καὶ ἀγναὶ ψυχαί, ὡς αἱ ἰδικαί σας, δύνανται νὰ ἀτενίσουν τὸν Ἰησοῦν, ὁ Ὅποιος ὕψωσεν εἰς «ἀντικείμενον λατρείας» τὴν ἀμαρτωλὸν ἀνθρωπότητα. Ὁ Κύριος Ἰησοῦς εἶναι ὁ μόνος ἐν τῷ κόσμῳ ὁ Ὅποιος ὠμίλησε καὶ ἔπραξε καὶ ἐθυσίασθη «ὑπὲρ τοῦ θύματος τοῦ κόσμου τούτου», τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι δὲ ἐπίκαιρος ὁ λόγος ἐνὸς ἀμφιλεγομένου προσώπου, ἐνὸς ἀθέου οὕτως εἰπεῖν, ὅτι «ὁ Σταυρωμένος Χριστὸς εἶναι ὁ σταυρωμένος ἄρτιος ἄνθρωπος» (Νικόλαος Καζαντζάκης) καὶ δι' ἡμᾶς τοὺς χριστια-νοὺς Θεάνθρωπος.

Εὐχόμεθα, πατέρες καὶ ἀδελφοί, νὰ κρατύνητε πάντοτε τὴν συνάφειάν σας μὲ τὸν Σταυρὸν καὶ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, μὲ τὸ ἐγκαινιασθὲν νέον ἐνδιαίτημα τῆς Χάριτος Κυρίου, καὶ καλλιεργοῦντες τὸ Θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὴν γνησίαν καὶ θεῖαν ἀγάπην, τὴν ἐνεργὸν ταπεινοφροσύνην καὶ τὴν φιλακόλουθον εὐλάβειαν, νὰ ἐπιμαρτυρῆτε διηνεκῶς τὴν ἀναφορὰν σας πρὸς τὸν Ἐσταυρωμένον Θεόν, εἰς τὰς δυσκόλους ἀτραποὺς τῆς πολυστενάκτου ἐπιγείου διαμονῆς καὶ εἰς τὰς συνεχεῖς πνευματικὰς ἐκκρεμότητας καὶ ἀμφιβολίας, ἐν τῇ βεβαιότητι ὅτι «Ἀνέστη Χριστὸς καὶ ζωὴ πολιτεύεται». Ἀμήν.